

3. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Видавництво «Елтон – 2», 2012. Т. 2. 704 с.

Юр'єв Денис Сергійович

викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 206-2 КК УКРАЇНИ (ПРОТИПРАВНЕ ЗАВОЛОДІННЯ МАЙНОМ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ)

Одним з головних напрямків політики сучасної України є інтеграція у міжнародний економічний простір задля економічного та соціального розвитку нашої держави. Зазначеного результату можливо досягти лише у разі створення сприятливих умов для заняття господарською діяльністю та захисту цієї діяльності від протиправних посягань.

Нині державна політика спрямована на реалізацію не тільки економічних, а й правових реформ, метою яких є спрощення ведення бізнесу, залучення іноземних інвестицій, послаблення регуляторного тиску на підприємництво, запобігання рейдерським атакам та захист від них.

Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації є однією з істотних економічних загроз національній безпеці України. Поширеність цього явища перешкоджає інтеграції України у європейський простір, а отже, є нагальна потреба ефективної протидії йому з боку держави. Причинами розповсюдження цього явища є чимало негативних чинників, серед яких є недосконалість вітчизняного законодавства та високий рівень корупції в державі.

Кримінальну відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємств, установ, організацій встановлену порівняно недавно, після прийняття ВР України ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 10.10.2013, який набрав чинності 29.03.2014. Згідно з законом, до Кримінального кодексу України внесено ст. 206-2, згідно якої передбачено кримінальну відповідальність за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації, зокрема частками, акціями, паями їх засновників, учасників, акціонерів, членів, шляхом вчинення правочинів із використанням підроблених або викрадених документів, печаток, штампів підприємства, установи, організації [2]. Стаття стала фактично спеціальною нормою, призначеною для охорони від рейдерства. З уваги на те, що наведена норма у кримінальному законодавстві з'явилася віднедавна, а аналіз наукової та спеціальної літератури засвідчив недостатній рівень наукової розробленості проблемних аспектів протиправного заволодіння майном

підприємства, установи, організації, постає нагальна потреба ґрунтовного кримінально-правового вивчення окресленого питання. Зазвичай думки науковців є одностайними щодо необхідності визначення на законодавчому рівні поняття рейдерства, а також розроблення дієвого механізму притягнення до відповідальності за його вчинення. Попри те, що держава намагається вживати необхідних заходів із протидії протиправному заволодінню майном підприємств, установ, організацій, ця проблема досі не вирішена. Масовість рейдерських атак визнається державою і на найвищому рівні. Зокрема, нещодавно Президентом України підписано Указ від 22.07.2019 № 542/2019 «Про заходи щодо протидії рейдерству».

Освітлюють проблеми протидії рейдерству й українські науковці. Деякі аспекти її порушували такі вчені, як О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, Б. М. Грек, С.С. Титаренко, Є. Д. Калмикова та інші.

Попри належну увагу до питань кримінальної відповідальності за протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації, чимало питань, які стосуються ефективності конструкції ст. 206-2 КК України, розуміння складу злочину, закріпленого в цій статті, та її практичного застосування, є і надалі дискусійними або такими, що не отримали наукового вирішення.

Чимало фахівців зазначають, що основною проблемою того, що рейдерство в Україні існує і розвивається, є недосконалість правоохоронної системи, а також низка політичних та економічних проблем, що і зумовлює такий високий рівень подібних злочинів.

Поширеність у сьогоднішній Україні специфічного економіко-правового явища у вигляді протиправного захоплення суб'єктів господарювання віддзеркалює всю глибину і складність комплексу існуючих економічних проблем. Сучасний стан кримінально-правової протидії «рейдерству» характеризується відсутністю єдиної концепції, фрагментарною криміналізацією його окремих проявів, недотриманням вимог як сучасної кримінально-правової політики України, так і усталених стандартів нормотворчості. З урахуванням цього необхідним є виважене вдосконалення КК України шляхом не механічного посилення кримінальної відповідальності за певні протиправні діяння, а продуманої (у т. ч. з урахуванням ознаки бланкетності диспозицій відповідних кримінально-правових заборон) нормативної деталізації меж злочинної поведінки. Протидіяти «рейдерству» як поширеному системному явищу виключно в системі координат регулятивного законодавства в українських реаліях неможливо, що слугує одним з аргументів на користь збереження нормативних підстав кримінальної відповідальності за протиправне захоплення суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к96-ВР в ред. від 01.01.2020 р. // <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 01.11. 2020 р.: (офіц. текст). – К. : Паливода А.В., 2020. – 264 с. – (Кодекси України).
3. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 р. № 1001-25 в ред. від 04.02.2020 р. // <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Андрушко П. П. Об'єкт кримінально-правової охорони, об'єкт злочину, об'єкт злочинного посягання та об'єкт злочинного впливу: основний зміст понять та їх співвідношення. *Адвокат*. 2011. № 12 (135). С. 4–10.
5. Александров Ю. В. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. К.: Юридична думка, 2004. 352 с. URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/697/24/>.
6. Уголовное право Украины. Общая часть: учебник / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов и др. К.: Юрінком Інтер, 2003. 512 с.
7. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-141>.
8. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. 2-е вид., перероб. і допов. / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. К.: Юрінком Інтер, 2005. 480 с.
9. Бандурка І. О. Об'єкт злочину як кримінально-правова категорія. *Право.ua*. 2015. № 2. С. 70–75.
10. Василяка О. К. Родовий об'єкт господарських злочинів: дискусійні питання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2016. № 41. Т. 2. С. 110–112.

Юр'єв Денис Сергійович

викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Некlesa Олександр Вікторович

викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІД КРИМІНАЛЬНИХ ПОСЯГАНЬ В РОЗРІЗІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальність даної тематики не викликає жодного сумніву, адже наразі великого розвитку та важливого соціально-правового становища в суспільстві та державі набуває цифрова економіка, яка приходить на місце вже застарілої ринкової економіки. Проте, перш ніж впроваджувати її в основні економічні важелі державної економічної системи, необхідно комплексно дослідити її переваги та недоліки. Необхідно відзначити, що на сьогодні, основним нашим завданням буде дослідження саме безпеки використання та впровадження тих